

УДК 631.155.2:634

ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПЛОДОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Болтянська Л.О., к.е.н.

Таврійський державний агротехнічний університет

Summary: The author examined the mechanism of the formation of associations of producers of fruit products and products of its processing. Determining the functioning of integrated circuits based on the formation of the joint venture agreement. These key areas forming associations: manufacturing, industrial processing, marketing and trade. Consider the experience of other countries in the association of producers of agricultural products.

Key words: market fruit agroindustrial integration associations, enterprises, stage production of the final product.

Постановка проблеми. Об'єднання зусиль та засобів садівничих господарств в єдиний процес виробництва по забезпеченню, переробці, зберіганню та реалізації плодової продукції являє собою агропромислову інтеграцію в садівництві. Метою інтеграції є поєднання економічних інтересів товаровиробників плодової продукції та підприємств по її промислової переробці, що спрямоване на високий кінцевий результат. Основним завданням інтеграції в галузі є забезпечення схоронності плодової продукції в процесі її просування від початкової стадії (виробництва) до споживача (збуту).

Основні матеріали дослідження. Перспективною формою кооперування малих підприємств з крупними садівничими господарствами, а також кооперування підприємств різних організаційно-правових форм є асоціації товаровиробників плодової продукції та продукції її переробки. Такі інтегровані формування поєднують в собі три основні сфери: виробнича – виробництво плодової продукції та продукції для переробки (з визначенням оптимальних за розміром виробництва плодових сировинних зон навколо промислових підприємств); промислова переробки плодової продукції; торгівельні організації по збуту готової плодової продукції та продукції її переробки.

Оптимальною є модель агропромислової інтеграції на рівні асоціації в межах району, основою якої є оптимальне співвідношення сфер виробництва, переробки і реалізації плодової продукції. Проте, організація даного інтегрованого формування можлива не тільки на основі консервних заводів та інших переробних підприємств, які займаються виготовленням продукції з плодової сировини.

Членами асоціації можуть бути юридичні та фізичні суб'єкти виробничої, заготівельної, переробної та комерційної діяльності, які зацікавлені у співпраці з метою збільшення виробництва плодової продукції та продуктів її переробки, підвищення конкурентоспроможності кінцевого продукту споживання, розширення позицій на внутрішньому ринку і не тільки. При створенні асоціації чітко регламентуються усі сторін виробничо-фінансової діяльності, а особливо механізм розподілу кінцевого результату.

В даному напрямі можна запропонувати схему асоціації на основі угоди про спільну діяльність. В угоді визначені обов'язки всіх учасників, встановлено порядок розподілу виручки від реалізації плодової продукції. Для вирішення виробничих питань та прийняття рішень обирається Рада директорів в якій спеціалізоване садівниче господарство представляє директор, а також керівники сільськогосподарських садівничих підприємств або уповноважені особи від сільськогосподарських товаровиробників, кооперативів, фермерів, керівник обліково-розрахункового центру, керівники підприємств торгівельної мережі. До функцій Ради директорів входить затвердження роздрібних та оптових ціни на плодону продукцію, її асортименту та розподілу виручки від реалізації. Рішення Ради директорів обов'язково повинні бути оформлені протоколом узгодження механізму розподілу виручки від реалізації для кожного учасника, роздрібних та оптових цін асоціації за підписами керівництва.

До функцій обліково-розрахункового центру входить облік поточних справ асоціації, статистичний облік надходження плодової продукції, її переробки і реалізації, проведення своєчасного розрахунку із сільськогосподарськими товаровиробниками, садівничими підприємствами, магазинами. Оскільки, останнім часом особисті селянські господарства громадян стали основними виробниками плодової продукції, яка виявилась конкурентноздатною на внутрішньому ринку, а її реалізація забезпечує селянам певну вигоду, тому доцільно створити мережу пунктів заготівлі плодової продукції для асоціації. Послугами даних пунктів заготівлі можуть користуватись громадяни, які не є учасниками асоціації, але мають бажання реалізувати надлишки плодової продукції з особистого подвір'я.

Обов'язковою умовою всіх учасників асоціації є їх господарська самостійність в процесі виробництва, переробки та реалізації плодів та продукції їх переробки. Відповідно до стадій просування відбуваються взаєморозрахунки в залежності від ступеня особистого вкладу кожної стадії у вартості готового продукту. При розрахунку розміру авансування закупівельні ціни на здану плодону продукцію у сферу заготівлі та переробки не застосовують. Для визначення розміру авансування розраховується роздрібна ціна на готову плодону продукцію та продукцію її переробки. Для цього визначається фактична собівартість 1 ц плодової продукції при середній (для даного регіону) урожайності відповідних культур, затрати на збереження, заморожування, переробку та реалізацію. Обов'язково враховується ціна, яка склалася на ринку на момент розрахунку. Потім в структурі роздрібною ціни розраховується частка вартості продукції, яка склалася в сферах виробництва, заготівлі, переробки та реалізації.

Остаточний розрахунок відбувається наприкінці кожного кварталу та в кінці року. Для цього розрахунку підсумовується загальний обсяг виробленої та реалізованої продукції, виручка та прибуток від реалізації продукції. Потім визначається питома частка плодової сировини у загальній собівартості готової продукції, відповідно до цього частка участі сільськогосподарського товаровиробника у прибутку асоціації. Частка, що залишилась після остаточного розрахунку та вже виплаченим авансом розподіляється пропорційно обсягам зданої

продукції. Таким чином проводять розрахунки по збереженню, заморожуванню, переробці та реалізації готової продукції. Якщо продукція проходить декілька виробничих циклів (виробництво – первинна обробка – збереження в холодильнику) взаєморозрахунки здійснюють аналогічною.

Висновки. Партнерство на основі угоди про спільну діяльність дозволяє пов'язати інтереси виробників плодової продукції, пробників і реалізаторів. Колегіально вирішувати проблеми зі збутом продукції, встановленням роздрібних та оптових цін. Проте найбільш слабкою стороною є фінансування даної схеми, оскільки сучасний ринок вимагає оновлення існуючих технологій вирощування плодової продукції та процесу її переробки. А це вимагає значних капіталовкладень.

Література.

1. Макаренко П.М. Развитие интеграции в агропромышленном производстве как одно из направлений аграрной политики / П.М Макаренко., Л.А. Мельник, А.М.Карпенко //Економіка АПК. - 2000. - №8. - С.52-58.